

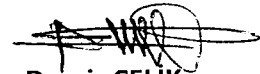
T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 658
Tarih : 28-08-2014

51186

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel EROĞLU** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Demir ÇELİK

Muş Milletvekili

Dünyada var olan suyun sadece %2,5'i insanların içme ihtiyacını karşılayabilecek olan tatlı su olarak nitelendirilmektedir. Bu miktarın büyük bir bölümü buzullarda donmuş halde bulunmaktadır. Geriye kalan kısmın büyük bir bölümü yeraltındadır. Yeraltı ve buzullar dışında kalan ve insan tarafından ulaşılabilir olan su, yüzey, yüzeye yakın yeraltı ve atmosferik sudan oluşmaktadır. Nehirlerle birlikte göller, yüzey ve atmosferik suyun üçte ikisine tekabül etmektedir. Bu bilgiler ışığında dünyada insanlar ve diğer canlıların temel ihtiyaçları için kullanabilecekleri tatlı suyun miktarının aslında ne kadar sınırlı olduğu ortaya çıkmaktadır. Ancak suyun sınırlı bir kaynak olması, dünyadaki su kaynaklarının mevcut ya da gelecekteki insan ve diğer canlı popülasyonlarının temel ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz olduğu anlamına gelmemektedir. Zira su sıkıntısı artan nüfustan daha çok küresel ekonomi faaliyetleri, yoğun su ve enerji tüketimine dayalı yaşam biçimleri ve sorunlu kentleşme gibi endüstrileşme sürecine özgü çeşitli sosyal-ekolojik değişimlerle ilgili bir durumdur.

Dünyadaki su kaynakları, yetersiz yağışlar, aşırı buharlaşma, mevcut su kaynaklarının tüketimi ve kirlenmesi nedeniyle hızla azalıyor. Birleşmiş Milletler (BM) verilerinden derlenen bilgilere göre, küresel ısınma kaynaklı yağış azlığı, aşırı buharlaşma, hızlı tüketim ve kirlilik nedeniyle dünyadaki temiz su kaynakları hızla tükeniyor. Bu nedenle 2025 yılında 2 milyar, 2050 yılında ise 7 milyar kişinin susuzlukla karşı karşıya kalacağı ifade ediliyor. Günümüzde ise 1,1 milyar kişi, sağlıklı içme suyuna ulaşamıyor. Su yetersizliği ve kirli sulardan kapıldığı hastalıklar nedeniyle de her gün 3 bin 800 çocuk, hayata veda ediyor. Suyun son yıllarda uluslararası gündemdeki konuların başında yer almasının bir diğer nedeni de bazı ülkelerin, çeşitli düşünce kuruluşlarının, akademik çevrelerin ve bazı sivil toplum kuruluşlarının (STK) hazırladıkları rapor ve senaryolarda 21. Yüzyıl'da çatışmaların bir kısmının su nedeniyle çıkacağı ve su kıtlığının yol açacağı anlaşmazlıkların dünyada istikrar ve barışı tehdit edeceği yönündeki görüş ve iddiaları olmuştur. Buna paralel olarak, gelecekte su yüzünden çıkması muhtemel krizlerin yönetimi ve çatışmaların önlemesine yönelik mekanizmalar üzerindeki çalışmalar hızlandırılmıştır. Türkiye'de su yönetimi büyük oranda merkezi idarenin aldığı kararlar doğrultusunda şekillenmektedir. Yerel yönetimler halka en yakın birim olmalarına ve suyla

doğrudan ilişkileneceklerine rağmen suyun yönetiminde henüz önemli söz hakkına sahip değildir. Yerel yönetimler sadece su yönetimi konusunda değil diğer yetki alanlarında da fazla varlık gösterememektedir. Su ve su yataklarının bulunduğu bölgeler, bugün, çok uluslu şirketler veya bunların yerli ortakları tarafından rant alanlarına dönüştürülmüştür. Türkiye'nin dört bir yanında, Karadeniz'de, Ege'de, Akdeniz'de, Kuzey Mezopotamya olarak bilinen Doğu Anadolu'da, Güneydoğu Anadolu'da binlerce yıllık tarih ve doğal güzellikler, yapılan barajlar nedeniyle yok olmaktadır. Bunlar yok edilirken binlerce insan topraklarını terk etmek zorunda kalmakta, dengesi bozulan ekosistem, doğada telafisi imkânsız tahribatlara yol açmaktadır. Bu barajlar üzerine kurulan HES'ler topluma yenilenebilir bir enerji seçeneği olarak sunulmaktadır. Barajlardan elde edilen enerji, her ne kadar yenilenebilir enerji olarak sunulsa da bu enerji doğayla barışık değildir ve ekosisteme zararlar vermektedir. Geçmişten günümüze nehirlerin, akarsuların çevresi birer yerleşim alanı olarak kullanılırken, bugün barajların yapıldığı yerler gittikçe insansızlaştırılmakta, yerel kültürler bu şekilde yok edilmektedir. Başka ifade ile barajların göl alanı içinde kalan insanların bir nevi zorunlu göçle yerleşik oldukları bölgelerin dışında mecburi iskâna tabi tutulması, toplum sosyolojisinin ekosistemi bilinçli şekilde yok edilmesi bunun başka bir boyutudur.

Bu bağlamda;

- 1- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün, su sondaj kuyuları konusunda veri bankası oluşturması, yeraltı suyu seviyelerinin gözlenmesi, kontrolsüz kuyu açılmasının önlenmesi ve toplumun su konusunda bilinçlendirilmesi yönünde çalışma başlatılmış mıdır? Başlatılmış ise ne gibi çalışmalar yapılmaktadır.
- 2- Türkiye'de var olan kaynakların gelişme durumları, sorunları ve çözümleri için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır.
- 3- Türkiye'de olası bir su sorunu çıkması durumu göz önüne alındığında ne gibi çalışmalar başlatmayı düşünüyorsunuz?
- 4- Küresel ölçekte bakılıp ülkeler arası bir kıyaslama yapıldığında, Türkiye'de kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarı ortalaması ile Dünya ortalaması nedir?